

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

13-19 Nisan 2023

Kentsel dönüşüm kredi limitleri yükseltildi

Kentsel dönüşümü desteklemek için kullanılan banka kredi limitleri yükseltildi.

6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Karar uyarınca yapım, edinme ve güçlendirme kredilerine faiz desteği verilebilmesi için tahliye veya yıkım tarihinden itibaren bankaya yapılacak başvuruların süresi bir yıldan üç yıla çıkarıldı.

Kredi üst limitleri güçlendirme kredisinde 240 bin TL'den 320 bin TL'ye, konut yapım ve konut edinme kredilerinde 600 bin TL'den 1 milyon 250 bin TL'ye, işyeri yapım kredisinde 600 bin TL'den 800 bin TL'ye ve işyeri edinme kredisinde 250 bin TL'den 350 bin TL'ye yükseltildi.²

Ek kurumlar vergisinin uygulama esasları belli oldu

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tek seferlik ihdas edilen ek kurumlar vergisinin uygulanmasına yönelik esaslar belirlendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının hazırladığı "Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, ihdas edilen ek kurumlar vergisi, 2022 yılı verilecek kurumlar vergisi beyannamesinde indirim konusu yapılan indirim ve istisnalar üzerinden alınacak.

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar. Resmi Gazete, Sayı: 32162. (13 Nisan 2023).

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230413-11.pdf>

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tek seferlik ek kurumlar vergisi ihdas edilmişti. Tebliğle ek verginin uygulanmasına yönelik esaslar belirlendi, ayrıntılı açıklama ve örnek uygulamalara da tebliğde yer verildi.

Ek vergi, 2022 yılı verilecek kurumlar vergisi beyannamesinden alınacak, bu vergiyi kurumlar vergisi mükellefleri ödeyecek, gelir vergisi mükellefleri ek vergi ödemeyecek.

Mücbir sebep ilan edilen depremden etkilenen 11 il ve 1 ilçedeki kurumlar vergisi mükellefleri ek vergi ödemeyecek.

Kurumlar vergisi mükellefleri, Kurumlar Vergisi Kanunu ile diğer bazı kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca, istisna ve indirimlerini beyanname üzerinde safi kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapabiliyor.

20 bine yakın mükellef etkilenecek

2022 yılı kurumlar vergisinde istisna ve indirimleri bulunan 20 bin civarı mükellefi etkilemesi beklenen düzenleme uyarınca ek vergi 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesindeki indirim ve istisna tutarları üzerinden yüzde 10 olarak hesaplanacak.

Kapsama alınan istisnalar, iştirak kazançları istisnası, taşınmaz ve iştirak hissesi satış kazancı istisnası, yurt dışından elde edilen ve bazı şartları taşıyan kazanç istisnaları, serbest bölge ve teknoloji geliştirme bölgesi kazanç istisnaları gibi kalemler olacak.

İndirimlerden ise yatırım, AR-GE, nakdi sermaye indirimleri kapsama dahil edildi.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrah üzerinden de yüzde 10 ek vergi alınacak.

İştirak kazançları istisnası ile yurt dışından elde edilen ve yüzde 15 vergi yükü taşıyan istisna kazançlarda ise ek vergi yüzde 5 olarak hesaplanacak.

Özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için 2023 yılı içinde sona erecek hesap dönemi için verilmesi gereken kurumlar vergisi beyannamelerinde dikkate alınan indirim, istisna ve indirimli kurumlar vergisi matrahları üzerinden ek vergi hesaplanacak.

Hesaplanan vergi iki taksitte ödenecek

Hesaplanan ek vergi, ilk taksiti nisan ayında kurumlar vergisi ödeme süresi içinde, ikincisi ise bu süreyi takip eden dördüncü ayda, ağustos ayında, iki taksitte ödenecek.

Mikro ve küçük işletmelerin AR-GE ve tasarım indirimleri ile teknokent kazançlarından ek vergi alınmayacak.

AR-GE indirim tutarları ile teknokent kazanç istisnası tutarları da ek vergi kapsamında olurken, yeni girişimci ve gelişmekte olan ve mikro ile küçük işletme olarak tanımlanan takribi 3 bin AR-GE ve teknoloji şirketinin bu indirim ve istisnaları ek vergi kapsamı dışında tutuldu.

Yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları kapsam dışında

Girişim sermayesi fonları dahil olmak üzere yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları ek vergi kapsamı dışında bırakıldı.

Sermaye piyasalarının ve girişimcilik ekosisteminin gelişimi için önemli olan yatırım fon ve ortaklıklarının elde ettikleri kazançların tamamı kurumlar vergisinden istisna olurken, bu fon ve ortaklıkların kazançları da ek verginin kapsamı dışında bırakıldı.

Vergi Usul Kanunu'nun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonlarına veya ortaklıklarına yatırım yapmak için ayrılan fon tutarları kurum kazancından indirilebiliyor. Matrahtan indirilen bu tutarlar da ek vergi kapsamı dışında tutuldu.

Kur korumalı mevduat hesapları, bağış ve yardımlar ek vergiye tabi

Kur korumalı mevduat hesapları ile bağış ve yardımlar ek vergiye tabi olmayacak. Kur korumalı mevduat hesaplarından elde edilen gelirlere uygulanan istisna tutarları, finansal kiralama şirketleri ve varlık kiralama şirketleri ile yapılan sat-kirala-geri al işlemlerinden doğan kazançlara ilişkin istisna tutarları, kooperatiflerin faydalandığı risturn istisnası tutarları, her türlü bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları üzerinden ek vergi alınmayacak.

Beynamede gösterilen ancak mahiyeti itibarıyla indirim ve istisna kapsamında olmayan tutarlar ek vergi kapsamına girmeyecek.

Beynamede "Diğer indirimler ve istisnalar" satırlarında gösterilen Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Vergi Usul Kanunu hükümleri arasındaki değerlendirme farkları, örtülü sermaye kabul edilen borçlanmalarda borç alan kurum nezdinde Türk lirasının değer kazanması sonucu oluşan kur farkı gelirleri, kıdem tazminatı karşılığı iptali gibi tutarlar üzerinden ek vergi hesaplanmayacak.

Kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlardan ek vergi alınmayacak

Yürürlükte bulunan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları, ikili veya çok taraflı diğer uluslararası anlaşmalar uyarınca, kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlar üzerinden de ek vergi alınmayacak. Tasfiye, birleşme, devir ve tam bölünme işlemlerinde 12 Mart 2023 tarihinden önce verilmiş beyannamelerde ek vergi uygulanmayacak.

Mükelleflerin, tasfiye, birleşme, devir ve tam bölünme işlemleri nedeniyle 2022 yılına ilişkin olarak Kanun'un yayım tarihi olan 12 Mart 2023'ten önce vermiş oldukları beyannamelerde faydalandıkları indirim ve istisna tutarları üzerinden ek vergi hesaplanmayacak.

İstisna ve indirimlerini beynamede göstermeyenler ve eksik bildirenler ek vergiyi cezalı ödeyecek. Hak kazanılan istisna ve indirimlerin beynamede gösterilmesi gerekecek.

Beynamede gösterilmeyen veya beynamede gösterilmekle birlikte indirimler/istisnalar satırlarında yer verilmeyen indirim ve istisnalar nedeniyle eksik tahakkuk eden ek vergi, vergi ziyai cezası ve gecikme faizi ile tahsil edilecek.³

³ Vergi ve diğer bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin 7440 sayılı kanun genel tebliği (seri no:3). Resmi Gazete, Sayı: 32164. (15 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230415-5.htm>

Yenilenmiş cihazların kapsamı genişletildi

Ürün yenileme merkezlerinin cep telefonu ve tabletle sınırlı olan faaliyet alanı genişletildi. Kullanılmış bilgisayar, akıllı saat, oyun konsolu ve modemleri ürün yenileme merkezlerinde yenilenerek satılabilecek.

Resmi Gazete'de yayımlanan ve yenilenmiş ürünlerin satışı hakkında yönetmelikte değişiklikler öngören Ticaret Bakanlığı tebliğine göre, yenileme merkezleri, ilgili standarda göre alınmış hizmet yeri yeterlilik belgesine sahip olması şartı ile ayrıca yenileme yetki belgesi almasına gerek olmaksızın belirtilen tüm ürünler için yenileme yapabilecek.

Yenilemesi yapılan ürünlerin üreticisi veya ithalatçısı ile yetkili servis sözleşmesi yapabilecek. Bu ürünler için kurulması zorunlu olan yetkili servis istasyonlarından biri olarak faaliyet gösterebilecek. Yenilenmiş olan bir ürün birden çok yenilemeye tabi tutulabilecek.

Ödenmiş sermaye şartı 30 milyon TL'ye çıkarıldı

Tebliğ ile yenileme yetki belgesi verilmesinde aranan 10 milyon TL'den az olmamak üzere ödenmiş sermaye şartı, 30 milyon TL'ye çıkarıldı. Yenileme yetki belgesine sahip ticari işletmelerden ödenmiş sermaye tutarı 30 milyon TL'den az olanlar, 1 Ocak 2024 tarihine kadar ödenmiş sermaye tutarını buna tamamlayacaklar.

Yenilenmiş ürünlerin uzaktan iletişim araçları kullanılarak satışa sunulması halinde bu ürünlerin kullanılmamış mallardan ve diğer kullanılmış mallardan ayırt edilebilecek şekilde ayrı bir kategoride satışa sunulması zorunlu olacak.

Pil kapasitesi %85'in altında olan kullanılmış cep telefonlarının yenilenmiş ürün olarak satışa sunulabilmesi için pillerinin değiştirilmesi zorunlu olacak.⁴

⁴ Yenilenmiş ürünlerin satışı hakkında yönetmelikte değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32167. (18 Nisan 2023). <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230418-4.htm>